

Det er en historie, der sikkert går tilbage til Reventlow og de der kanaler

Samtaler med Flemming Mouritsen i perioden 2008 til 2012 ved Herdis Toft og Karin Esmann Knudsen

Hvad tænkte du om din arbejdsmæssige situation som løst ansat på både universitetet og seminariet?

– Jeg havde på det tidspunkt fundet ud af, hvad det var, jeg ville arbejde med. Men jeg følte, at jeg druknede i 1. dels-undervisning, administration og den slags. Set i bakspejlet er det tydeligt, at man blev slugt af universitetsmaskinen. Samtidig var der nogle andre aspekter, som havde med pædagogseminariet at gøre.

Jeg husker det sådan, at jeg havde brug for begge dele. På den ene side den intellektuelle udfordring og spænding, der lå i universitetssammenhængen, og på den anden side dette at få kvalificeret selve det her stof som noget, der var vigtigt og centralt, og det var så ikke bare børnelitteratur- og børnekulturstof, men også folkelig, mundtlig digtning i almindelighed, rim og remser. Altså det, der betyder noget her i verden for, hvordan verden kommer til at se ud. Det børn gør, det ER sgu noget, det er ikke bare et udviklingsfænomen i syvende kartoffelrække, der så fører frem til noget andet. Jeg ville gerne gøre op med hele den hierarkiske tænkning, også på det kulturelle felt, hvor vi havde et hierarki fra mundtlig dagligdags fortælling og så opefter. Og jeg ville også gerne bidrage med en kritisk dimension i forhold til, hvad man spiser børn af med i mediebranchen.

Men vurderer du på det tidspunkt, at du lettest kan få kvalificeret stoffet som vigtigt og centralt ved at holde dig uden for fastansættelse?

– Ja, seminariet er jo en fabelagtig god boldgade til at eksperimentere med det. Det handler vel også om, at jeg på en måde havde ligget i lyrisk syre og de litterære konventioner i 1960'erne. Hvordan hang det sammen med børn og normalt familieliv? På seminariet handlede det også om ikke bare at arbejde med stoffet analytisk og historisk, men også udøvelsen af det, det at kunne gøre det. Det at kunne noget med de her ting som en grundlæggende pædagogik, ja en eller anden form for mesterlære, det sprænger det meget snævre system, der kører omkring undervisning og skole og skolarisering og danskundervisning og alt det der. Det er ligesom at få den udtryksform, som ligger i de æstetiske områder ind som et grundlag, men også som det, der kunne give pædagogikken mening, ikke bare i danskundervisningen. Det at skabe nogle kanaler og en offentlighed ikke bare FOR børn, men også MED børns involvering og deltagelse, det er det store kulturpolitiske projekt for venstrebevægelsen i 1970'erne også.

Det er en historie, der er drønaktuel i dag med hele den hierarkitænkning, der ligger i systemet, hvor det handler om meritering og meritering, konkurrence og eksamenspræstationer, og jeg ved ikke

hvad. Det er en slags opdragelsesanstalt, hvor det ikke bare er børneopdragelse, der er på dagsordenen. Det store projekt er voksenopdragelsen. Det slår tydeligst ud i forhold til dagpengemodtagere, arbejdsløse og alt det der, hele integrationen, det er jo også et pædagogisk projekt. De skal opdrages, og så kan de mærke det, kan de. Så kan de lære det! Den proprietærpolitik som er vendt tilbage, fodermesterideologi. Vi ved godt, hvad køerne skal have for at have det godt. Hvad fanden er det for en historie, der kører? Det er pavlov-ske principper.

Det er utroligt, at sådan noget som pisk og gulerod kan blive til en overordnet figur. Den var helt tydelig i den borgerlige regerings politiske projekt i de ti år fra 2001. Det var jo allerede forældet i 1980'erne, da Haarder fik universiteterne på plads. Den der projektstyring har han virkelig haft på tapetet, og den fortsatte socialdemokraterne. Det har fået alt til at falde til patten. Men det værste, synes jeg, er den måde, det falder på plads i vores hoveder. Én ting er, at vi hele tiden skal legitimere os i forhold til alt, hvad man nu sætter op, noget andet er undermineringen af både ens egen dannelse og ens egen erfaring med hensyn til, hvad der er noget værd, og hvad der ikke er noget værd, hvad der er livet værd, og hvad der er vigtigt at få gjort og gøre det i forhold til folk og i forhold til stof og sådan noget. Det undermineres af ens bevidsthed.

Nedskæringerne kommer allerede i 1970'erne, og det er åbenlyst, at man ikke kan køre videre med alle disse meget åbne systemer. Jeg kan ikke huske præcist, hvornår adgangsgrænsningen kommer,

omkring 1980 eller måske før, der er noget med at humaniora sprænger sig selv i stumper og stykker.

Et andet tydeligt eksempel på den her opdragelsesfaktor, det er, at de vil have, at børnene skal bestemme sig for, hvad de vil. De skal spore sig ind allerede fra sjette, syvende, ottende klasse. Det er uhyggeligt! At tænke på pensionen, fra de går i gymnasiet. Og det er jo pisk, hvor så SU'en bliver brugt som piskemiddel. Men der er en enorm resistens imod at lade sig styre, for de holder sgu stadigvæk deres såkaldte sabbatår.

Der sker en eller anden form for sammenbrud i den sanering, der kommer på Universitetet. Der er drønende arbejdsløshed. Men folk bliver ved med at tage de her humanistfag, selv om de er mere og mere udsultede. Der kommer en opmærksomhed på skole, pædagogik og undervisning, i meget høj grad i regi af kulturbegrebet, og der kommer også forskningsmidler til området. Jeg tror, jeg er den første, der har fået forskningsmidler til børnelitteratur/kultur. Mette Winge har muligvis også på et tidligt tidspunkt. Selvfølgelig har der været folk, der har arbejdet med området, men det har mere været studier i triviallitterære fænomener. Her i landet har der politisk set altid været stærkt fokus på det, der har med børn og pædagogik og børneinstitutioner at gøre. Det er også et nordisk fænomen, men nordmændene kommer faktisk først med i 1980'erne; det er først der, de kan uddanne deres egne pædagoger. Vi havde masser af nordiske studerende i løbet af 1970'erne. Det er en historie der sikkert går tilbage til Reventlow og de der kanaler.